

Megjelenik a lap **Temesvá-**  
**rott** minden kedden.

**Előfizetési díj** akár helyben,  
akár postai szétküldéssel:

**Egész évre** 6 ft. pp. = 6 f. 30 kr. ujp.

**Fél évre** 3 ft. pp. = 3 f. 15 kr. ujp.

A helybeli előfizetők a lap ház-  
hozfordásáért rendelést tehetnek  
a lap kiadó hivatalában.

**Szerkesztői iroda:** belváros,  
bécsi utca 68. szám, első emelet.

# DELEJTŐ.

A tudomány, anyagi érdekek és szépirodalom közlönye.

Jelige: Csak az a nemzet vész el, mely önmagát elhagyja.

Előfizethetn helyben a szer-  
kesztőségénél, vagy a helybeli könyv-  
kereskedésekben; vidéken min-  
den cs. kir. postahivatalnál a szer-  
kesztőséghez utasítandó bérmentes  
levelekben.

Hirdetések minden közhasználat-  
ban lévő nyelven fölvetetnek. A  
beigatásért minden három hasábos  
egyes sorért 4 p. vagy 7 uj kraj-  
cárnyi díj számíttatik.

**Kiadó hivatal:** belváros, bé-  
csi utca Uhrmann Márton  
műkereskedésében.

**Kedd, junius 7. 1859.**

**23. szám.**

**Második évi folyam.**

## Temesvár, s a Bánság visszafoglalása.

A Lipót király, s főleg országunk érdekére nézve  
károsan kötött karlovici béke egyik pontja következ-  
tében, a Peloponesus birtoka a velencei köztársaság  
számára biztosított.

A porta, mely egy oldalról sokat nyerve, más  
oldalról hajlandó volt megadni akkor ezen engedményt  
később abban bizván, hogy megmérkőzhetik a római  
császárral, s a signoriával is, megtörte a békekötést,  
s azonnal a mint készen állt tengeri hadiereje, Ali  
nagyvezér által megtámadtatta Moreát, mert a velencei  
köztársaság nem volt hadra készülve, el is foglalta, —  
s azután hatalmába keríté a sudai és spinalongai vá-  
rakat is.

III. Károly azonnal a mint Morea megtámadtatása  
felől értesült, erélyes tiltakozást nyújtott be követe ál-  
tal a Divánnak, mely ugyan azt felelte, hogy fel akarja  
véle tartani a békét, de egyszersmind lö s élelemsze-  
reket gyűjtött össze Belgrádban, s oly hadi készüle-  
teket tett, hogy a király nem kételkedhetett a felől,  
hogy a zultán megtámadást tervez.

Ily körülmények közt elkerülhetlenül szüksége-  
sekké válván a hadi készületek, szövetségre lépven a  
köztársasággal, mind a pápát, mind a birodalom rend-  
jeit segélyadásra szólítván fel, miután ezek megadták a  
szokott pénzbeli segélyt, 9-ik Kelemen pedig 3 évre  
átengedte a magyar papság tizedét, a már létezett hadi-  
erő megindítván, egyszersmint új csapatok toborzattak,  
s alakítottak, s az egy részben a magyar rendek által  
ajánlott, másrészen hirtelen összevásárlott élelem szerek  
az alvidékre szállítván a határvárak felszerelése s  
megerősítése elrendeltetett, s szabaudiai Jenő a zentai hős  
kora legnagyobb bajnoka, az összes hadsereg fővezé-  
révé neveztetett.

Mindez megtörténvén, Fleischmann Ferenc a kon-  
stantinápolyi követ utasítást kapott, hogy Morea azon-  
nali visszaadását követelje a portától, mire a Diván  
őt a héttornyú fogdába zárátván, Ali nagyvezér két-  
százezer emberrel megindult, s 1716. jul. 28. vissza-  
vervén a Szávát védett királyi sereget, Zimony s  
Banovce közt tábort verve készült Pétervárad os-  
tromára.

Mivel a bécsi haditanács szokott késedelmezési  
rendszere miatt a hadi készületek nem történtek oly

gyors erélylyel, mint Jenő herceg sürgette, csak 60000  
ember gyűlhetett össze akkorra, mire a Szávához ért  
a nagyvezér.

Ezen 60000 ember mint mondtam már szabaudiai  
Jenő fővezérsége alatt állt, s melléje alvezéreként  
Pálffy János, a számos diadalokat kivivott hős Sándor  
a bajnok württembergi herceg, Ferdinand braunschweig-  
beverni herceg, Stahremberg János s Harach grófok,  
s Károly Albert a fiatal bajor fejedelmi örökös voltak  
rendelve, a pétervárad vár pedig Löffelholtz tábornokra  
volt bízva.

E hős férfiú határozott tagadó válasszal utasítván  
vissza a követet, ki által Pétervárad feltétlen átadását  
követelte, Ali minden előkészületeket megtön a vár  
védelmére, melynek aljában volt kivivandó a hadjárat  
sorsa fölött határozandó esata.

Jenő herceg ugyan is ki akkorra midőn a nagy-  
vezér átkelt a Száván, Futakhoz érkezett seregével,  
azonnal átküldte Pálffy Jánost 1400 huszárral s 2 szá-  
zad vértessel, hogy figyelemmel kísérje az ellen moz-  
dulatait, s állása felől bizonyos tudomást szerezzen.

A merész hős vakmerőbben nyomulván előre,  
mint hadtanilag tennie kellett volna, Karloviénál Ali  
40000 emberből álló előcsapatára bukkant, de azért  
nem hátrált, hanem a Hunyady által csekély erővel  
roppant számú pogány csordák ellen kivivott győzel-  
mekre gondolva, s hivatkozva, megfujatta a riadót, s  
négy óráig tartott véres harc után visszaverte a spahik  
bősz rohamát.

Két ló lövetett le alóla, s a harmadikra ülve ismét  
támadót fujatott, s példája által új lelkesedést öntve  
bajnokul küzdő hőscibe, visszaverte a hasonlíthatlanul  
nagyobb számú ellent.

Ez august hó 2-án történt, mire 3-án egész  
táborával átkelt Jenő a Dunán, s Kamenic s Péter-  
várad közt állást véve készült eldöntő csatára a nagy-  
vezér ellen, ki 2-án kezdette meg a karlovici, s  
keleti oldalról az ágyuztatást, melyre folytonos jól  
irányzott tüzeléssel felelt Löffelholtz.

Jenő herceg august hó 5-re határozta a csatát, s  
würtembergi Sándor már korán reggel megtámadta a  
spahikat, kik az arnauták által védett dombok aljába  
voltak felállítva.

A spahik bátran ellentállván a rohamnak, az ágyuk  
folytonos tüzelése által fedezett arnauták bőszen támad-

ták meg, a württembergi herceg által vezérelt lovasságot, mely noha bátran ellentállt a megrohanásnak, még is már már hátrálni készült, de helyt állt ismét, midőn Pálffy megfelelően feladatának, mely a jancsár sereg visszanyomása volt, a magyar lovasság egy részével segedelmére sietett.

Ujra véres csata kezdődött, s a törökök ágyui nagy kárt okoztak a királyi hadseregben, melynek Stahremberg s a braunschweigi herceg által vezérelt balszárnya, a törökök folytonos tüzelése miatt a jancsárok már hátra kezdtek szorítani Stahremberg csapatát, s ekkor ismét Pálffy adott más fordulatot a harcnak, mert huszáraival megrohanván a jancsárokat, borzasztó mézszárlás közt visszaverte őket, s mivel éppen akkor tett új rohamot Stahremberg, s Löffelholz is kitört a várból a segedelműl jött spahik elmetszétvén s visszaveretvén, az összes császári had boszúvágyának lön kitéve a jancsárság, mely csakhamar futásban keresvén menedéket, Ali, ki a harcmezőni halált előbbre tette a zsinor általi megfojtásnál, mintegy tiz basa s bég, s egy csapat spahi s csausz kíséretében a magyar lovasság közé csapott, s néhány perc múlva társaival együtt lekoncoltatott.

Pálffy Karlovicig üldözte a futó pogányokat, s ott ismét megvervén őket a Száváig nyomta vissza. — E csatában s az üldözés alatt 20000 török esett el, s több mint 10000 fult a Szávába, s ezen felül 5 millió frtot magában foglaló hadipénztár, két ezer teve, 50 ezer sátor, 170 ágyu, 149 zászló s lófark került a győzők hatalmába.

Jenő herceg, kinek egyik szép jellemvonását a vallásosság képezte, s ki mint feljegyezte felőle a történet Zentánál is megcsókolván az anyjától örökölt, s mindig keblén hordott kis keresztet, az úrban bizva s tőle kérve segílyt kezdte meg az eldöntő csatát, — most is a mindenhatónak s hazánk menyei védasszonyának tulajdonítván a diadalt, a nagyvezér sátorában mondatott hálamisét a teremtőnek.

Erre a Száva parthoz némi erőt küldvén, rögtön Temesvár ostromára készült, mert első feladatául azt tűzte ki, hogy visszafoglalván ezen fontos várat, a sz. korona birtokába juttassa az egész Bánságot.

A temesvári törökök kétségtelennek tartván a nagyvezér diadalát, rémulve hallották a hitfeleiket ért nagy veszteség híret, de abba bizva, hogy az új nagyvezér vagy a belgrádi basa véget vetend az ostromnak, ellentállásra készültek. Temesvár ostromára nézve fölötte kedvező volt az, hogy a Béga kiöntéseiből alakult mocsárok, melyek miatt különben lehetlen lett volna a várhoz közeledni, a nagy hőség, s a Béga vize csekélysége következtében egészen kiszáradtak e nyáron.

Pálffy s a württembergi herceg, kiket előre küldött Jenő, az utakat hirtelen jó karban helyezvén, Jenő ki Zentánál kelt át a Tiszán, kényelmesen szállithatta Temesvár alá az ágyukat s löszereket.

A királyi sereg august 26-án kelt át a Tiszán, mire a herceg a város éjszaki részén az aradi kapu

előtt ütven táborot, mindenek előtt a Palánkot támadta meg, s ostromárkokat készítettvén, september 1-én a falak lövéséhez látott.

A belgrádi basa csakugyan megkísérte a vár megmentését, mert összegyűjtvén s ujra fellelkesítvén, vagy talán inkább előre nyomulásra kényszerítvén a megfutamodott sereg romjait ért Temesvár közelébe, de a Béga balpartján Pálffy s Jenő herceg által fogadtatván, véres csata után nagy veszteséggel visszaveretett.

Ezután annál nagyobb erélylyel folytatattván az ostrom, — miután a falak tetemes sérüléseket szenvedtek, 1-ső octoberre határozatott az eldöntő roham, melynek vezérlete a württembergi hercegre s Braun tábornokra bízattván, Pálffy feladata az lön, hogy a déli oldalon támadást szinelve ossza meg a várbeli erőt.

Tiz órai véres harc után, mely alatt 3000 pogány s szintén majdnem annyi keresztény hős esett el, a württembergi herceg hatalmába került a Palánka, mire a 43 ágyu folytonos lövöldözése oly félelmet gerjesztett a többé segílyt nem reménylő várőrségben, hogy a basa minden biztatása dacára kijelenté, hogy nem védi tovább a várat, a kedvező feltételeket nevezotesen szabad elvonulhatást ígérő herceg fővezér ellen.

Ezen alapon megkötöttvén az egyezkedés october 13-án 12 ezer ozman vonult ki Temesvárból, de zászlók s fegyver nélkül, mert minden hadikészület a győzők birtokában maradt, ellenben azt a mi saját magán birtokuk volt elvihetvén a kivonulók, e célra s a sebesültek számára ezer szekeret rendelt Jenő. — A foglyok kölcsönösen kicseréltvén, sok keresztény lön szabaddá, mert a minduntalan portyázott török csapatok sok rabot gyűjtöttek össze Temesvárba, melynek olykép történt visszafoglalása után csakhamar Jenő hatalmába került az egész Bánság, mely Castaldo feljebb leirt államárulásszerű eljárása vagy inkább elmulasztása következtében 164 évig nyögött a félhold járma alatt.

Remellay G.

## A néphagyományok gyűjtése ügyében.

(Ujabb szózat.)

(Folytatás.)

Miért hozom pedig fel mindezt, gyanithatni a kérdéses cikkekből; mert az ohajtott sikernek ime legnehezebb akadályait kénytelenek vagyunk ostromolni az üdvös cél érdekében; meg a több izben kifejezett bizalmatlanság érvesebb indokaul is kell emlegetnem. Mert bizony meg volt ám nálunk is kísértve az, mit a buzgó szász tanárok a néphagyományok érdekében oly sikerrel tőnek, még pedig nem egy vidéken annyi időáldozattal, hogy ha az adott oktatás fogatosittatik, már eddig nyomán dusabb halmaz lehetne birtokunkban, mint minőt a szász tanárok nyertek övéiktől, pedig olyanok szemeltettek ki tanítványokul, kik legfogékonyabbaknak látszottak, s legbuzgóbb szándékot mutattak. De biz' eddig a sok capacitaciónak gyümölcse nem igen vehető észre. Vagy csak későbbre érik meg? Lehet.

Azonban tarthatni tőle, hogy ha rügyébe nem fulladt még, majd a kora fagy dermeszti meg. — E közben hazánk több vidékén levél által szóllítottak föl a lelkesebbekül ismertek, a hirlapi nógátásokat nem is említve, melyek koronkint itt-ott megszólamlottak. És mi lett az eredmény? — Tessék megtekinteni Ipolyi A. idéztem (1858. Új M. Muzeumi X. füz.) cikkét, melynek kezdete eléggé igazolja s új érvekkel sokszorosán nyomatékolja azt, mi a „Magyar Mythologia“ XXVII. lapjának sarkán apró betűcskékkal s kevés szóval, de eléggé megérthetőleg mondatik.

Im már az ezekből is sejthető tapasztalatok bőven indokolják a kifejezett bizalmatlanságot. Ha tehát mind e mellett is fölszólalásra szánja még magát az eszmétől áthatott, arra csak azon természetes ösztönön kívül, mely a telt szívből a valódi meggyőződést a siker reménye nélkül is mintegy kipattantja, — még ama vékonyka hiedelem biztatja némileg, hogy talán valamely rejtött zugban, ha most nem is talán egykoron majd csak belekap valamely fogékony kebelbe a kilövelt eszme, sőt a legmostohább esetben még a puszta kiáltás is ne mondjam elzokogott panasz a nemzedék szenttelensége ellen, legalább szomoruan igazoló tanuságul fog szolgálni a jövő számára, hogy az éber buzgalom által mennyi minden meg lőn kísértve a multak iránti kegyelet e nemének fölélenkítése s ez által ugyszólva hajdanunk eszmevilágának földerítése végett oly időben, midőn annak elhomályosítására már majdnem minden körülmény összeműködött. Mindennél felhívóbb pedig a elkiismeret szózata a kötelesség szent érzete, mely legszigorubban reánk parancsol az üdvös ügyben szót emelni még akkor is, ha semmi eredmény nem várható, sőt ellenkezőleg a szókimondást sulyosan kellene megsínlenünk. Azonban mint látszik ez ügyben ily lakoltatással nem fenyeget az ellenérzelem, még csak türelmetlenségének nyilvános jelét sem adja, ellenben igen is nagy türelemmel hagyják honosink az efféle pirító emléköztetéseket bár hányszor eldonognunk, sőt van akárhány, ki kedélyesen mosolyog a „meseügy“ iránti buzgólkodásunkon. „De hát csakugyan komolyan veszik azok a tudósok azt a mesés bolondságot?“ kérdé pár évvel ezelőtt egy nagyralátó vidéki tekintély bizonyos körben. „Biz az koreszmévé kezdi magát kinőni“ — mondá reá egy politikai combinációban hirre vergődött falusi uracs, mert lássa T. uram már a vármegyét is a mesevilágba varázsolja némely tudós, még pedig akademikus. „No de aztán rá is nyomták ám az approbatiót, — jegyzé meg egy harmadik, — mert egy másik akademikus nyomban reá azt mondja, hogy „az álmódosásoknak is meg van divatja. Most a mythologiai ábrándok korszakát éljük.“ Ott van ha tetszik a P. N. 1857. 57. számában akár mindjárt felüthetjük sat. Az ebből szövődött további beszélgetés azlán abban végződött, hogy az ugy nevezött komoly tudomány haszontalan szörszálhasogatással bibelődik, s közhasznút, közérdekűt nem nyújt, tehát közfigyelmet sem vivhat ki, s inkább szánalomra méltó sat. Elképzelhető a lársaság sensatiója a nagy fontossággal odahányt megjegyzések után, minthogy az idézet értelmezésével nagy bölcsen adós maradt az elméskedő

capacitas; mert a tudományos játékoskodás meg az igazi vizsgálódás közti különbségnek fogalmától jó tova esett. Ez csak a gyöngédebb jelenetek egyike szerény mutatóványul fölhozva; volna számos élesebben jellemző is; hanem sapienti pauca. — Hogy a tudóskodók balgaságai e téren is nagy ártalmat okoznak, az őszinte törekvésűek érzik leginkább. S e körülmény is csak ismét buzgó ohajtásunk mellett szól, hogy tehát annál inkább tanuljunk minden iránt kellőleg eligazodni s tisztába jönni, mit keljen az erre amarra okoskodások sokaságából mellőznünk, mihez ragaszkodnunk, mit gyomlálnunk, mit ápolnunk. — Hisz ez alapfogalom körüli sok tévedésünk okozza, hogy míg a legüdvösebb eszmék s vállalatok, ha csirájokban el nem fagnak a részvétlenség hidege miatt, legfőlebb csak tengnek közönyösség vagy erőltetett pártolás mostoha karjai közt: (már az a folyton pöngetett „pártolás“ is eléggé lealázó ott, hol saját szellemi érdekünk iránti kötelesség int) addig a sok apró cseprő hangzatos címekekkel ámitó szellemi termény szerénytelen tolakodásával folyton utat tör magának, sőt több résztől elősegítették arra, hogy háttérbe szoritson sok életre valót, mi vele az illetlenségben nem versenyezhet.

Tanulásra s alapos tanulmányozás nyomán biztos kutatásra kívánt tehát buzdítani „Buzgó ohajtásom“ is, és a célszerű tanulmányozásnak s ohajtott eredményre jogosító buzgalomnak épületes példáját akartam felmutatni a Delejtű 10, 11, 12. számaiban közlött cikkben, valamint a körülmények engedtével ezután közlendő folytatásnak célja is az volna leginkább. — E célra irányozva egyelőre ugy hívéim talán elégséges lesz az eszmének világosabb földerítése végett Ipolyinak épp azon időben nyilvánított Muzeumi cikkeit főlemlítenem, s minthogy soraimnak inkább csak közvetítő s a jelentékonyebb értéközésekre figyelmeztető feladatot szántam (mint ezt a Buzgó ohajt. 31. lapján érintém) az említett Muzeumi cikkek megjelentekor már készen volt iratomnak néhány részletét ez oknál fogva mellőztem, mivel azokban nagyobb nyomatékkal s így hathatósabban kifejezve látám az eszmét, melyet tolmácsolni kívántam. — Azonban iménti tapasztalatok által is mindinkább megerősítve látom ama meggyőződésomet, hogy bizony mi a valósitni ohajtott eszméknek folytonos ismétlésére vagyunk kárhoztatva, hogy nálunk a csak némi fáradságba s kényelem áldozatba kerülő vállalatok körül is a nemzetek nagy apostolának ajánlott ébresztő, sürgető, nógató, zaklató módjait minden elképzelhető hangon ki kell zsákmányolni, még pedig oly mértékben, hogy a ki nem próbálta, lehetlen hinnie. — Igy aztán alig lehetete hatása ily ügyben a M. Muzeumban megjelent cikkére hivatkozásnak, bár kitől legyen is az, hiszen az Új M. Muzeum némely tájon, sőt egyes terjedelmes városokban is alig ismeretes, — mert nem mulattató, nem inycsiklandó műveket ad; a nagyobb közönség legfőlebb csak annyit tud fölöle, hogy az a száraz tudomány adatainak raktára.

Avagy mikép legyen figyelem gerjesztő hatása már magának a bármily kiváló tekintélyre hivatkozásnak is oly cikkben, mely szintén nem megnyerő, mint a minők a néphagyományokról irt érdes cikkeim, melyek — mint elég világos jelenségekből tudom, a tárgy iránt különben is érdeklettekén kívül másokat alig bírtak az átolvasás fáradságára.

Nem a hiuság panaszaképp mondom, de igazoló adatul vélelem említhetni, mikép a „Buzgó ohajtás“ külön kiadatából

tudtomra mindeddig csak két példány kelt el, habár tág körülapok jóakarólag említették, azt is tudtván, hol kapható az egy tizeskéért. Egyébiránt terjesztésének e kísérlete csupán baráti szivesség önkényes vállalata; mert a külön nyomtatás nem áruba bocsátás végett történt. — Hogy a „M. Mythologia“ 300 példánya már elfogyott, némelyek ezt az eszme diadalának tulajdonítják. De mit mondnak arra, hogy egy városban, mely sok tanult férfit számlál kebelében s elhírhedt „az irodalom pártolási buzgalomáról,“ egy ottani egyéniség fogadni akart arra, hogy abban a városban Ipolyi A. M. Mythológiáját senki sem olvasta át, és ellene senki sem mert fogadni.

Ily kényes dolgokat tucat számba lehetne előszámolni, ha kedvünk telnék lelki szegénységünk fitogtatásában. — Ugy is tesz az azt nem barátink túl bőven; csak hogy aztán a „néma gyermeknek“, a rosztal vádakat tényekkel kellene cáfolni minél sürűbben s hatalmasabban!

Hogy mit várhatni a néphagyományok gyűjtése ügyében Ily fásultság s csüggedtség közt, midőn a balviszonyok a legserényebb buzgalomnak is utját állják, könnyen elgondolható. — Azonban mind e mellett nem kell, nem szabad kétségbe esnünk. Az ébresztő erő sajátserűleg szövetközni látszik ama varázshatalommal, melynek vállalkozása ritkán téveszti diadalát. — Bármily zsidadt s kerges kebleken is áthat olykor a romantlan női szivek tiszta sugalma. — És im ez a — mint mondani szokás — ellenállhatlan bűvhatalom meglepő jelenségekben kezd már nálunk is tanusítani a szellemi tevékenységre befolyását. Hogy ne lehetne reménylenünk, mikép oly érzelmek, minők egy irodalomtörténeti korszakot jelelő képnek kiállítására, majd egy akadémiai jutalom kitűzésére szövetköztek, habár ez utóbbi úgy a mint annak fogalmazatát a lapokból tudjuk a tud. akadémia föladatával különösszerűleg találkozik is, mert mint könnyen elgondolható, az ily nagy részben inkább műalakra vonatkozó s így irányversenyt lendítő díj — ha nem tévedek célzata felfogásában — talán csak az évtized előtt Kiszfaludy társaság címe alatt virágzott szépirodalmi intézetünk elnémulása miatt kénytelenült a komoly feladatú akademiához — s több hasonló alapu habár kisebb mérvben feltűnő törekvéseken kívül minő az imént nyilvánult Károlyi-Zichy grófnő írta levélből sugárzott szét lelkesödést gerjesztőleg, hogy ne reménylhetnők, mondom, hogy az ily érzelmek mindinkább gyarapodván azon keblekben, — melyeknek legmagasabb feladata a kegyelet ápolása, s általán a szivnek a bölcsőtől a sirig édes gondok közt dajkálása, a családias érzelmeknek, házias erkölcsöknek, jámbor ősi szokásoknak, kedélyes családi szertartásoknak fentartása, — imez annyira női hivatási körükbe eső, s valljuk meg, egyszersmind vágyott boldogságunknak legbiztosabb alapját tevő nemzeti ügy körül igazi becsületökre való buzgalmat minden tőlük kitelhető s hozzájuk illő módon ki fognak fejteni, mihelyest ezen eszmének több oldalról nyert kellő felvilágosítás által némileg győzedelmeskődnie sikerül a mailag divó korcs nevelés csalfa ámitásain, melynek gonosz vakítása annyi erény áldozatába került már, mely mint fűnyűg, mint mētely pusztítja korunk legszebb reményeit a legjava erőket, hogy már szinte oly esoda az ifjabb sarjadék közt a ferdeségeitől tisztán megóvott, mint ki a tűzlángok közt járva meg nem ég.

Említettem példát a fensőbb hölgykörök jeleseiről, de mondhatnók majd mindegyik osztályból oly jeles kivételeseket,

kik a ledér divat hivalkodásaitól ment jámbor érzelmeikkel inkább mulatnak még ma is a gyermekvilág csöndes virulmányain, s olykor véletlen alkalommal meglepő mennyiségű néphagyományt tudnak elmondani avval a természethez hű kedélynek saját naif előadásával, hogy lehetlen a mélyen gondolkodónak is nem gyönyörködni hallásán.

Karcsai G.

(Folytatás következik.)

### Az első magyar általános biztosító társaság igazgató-ságának 1858-iki üzlet-évről szóló jelentése.

Tisztelt közgyűlés!

A legmagasabb engedély társaságunk üdvös működésének megkezdésére 1858-ik évi március 13-án adtván ki, csak az időtől fogva nyílt meg azon hatáskör, melyben az igazgatóság a társaság érdekeinek szentelt munkásságát kifejthet. Megkezdé pedig működését nem csak a szorosán vett magyar hazában, hanem egész birodalom szerte, sőt viszonzbiztosítás útján a külföldön is, lehető legnagyobb mérvekben, melyeknek alkalmazását a körülmények megengedék.

Nem szükség bővebben említeni, mert köztudomásu dolog, hogy minden vállalatnak általjában, főleg pedig a biztosító társaságoknak, legnehezebb s legfontosabb időszaka: a működés első éve, a kezdet kora. Előtte áll egy még ismeretlen tér, reményeivel s aggodalmaival, — melyre ismeretlen erővel s képességekkel előleges tapasztalás nélkül indul meg, leginkább csak tiszta szándok s elhatározott jó akaratára támaszkodva s küzdeni kényszerítve ugyan annyi féltékeny ellenséges elemmel, a hány versenytárs működik közelében. Ha egy kezdő társaság ezen első év sikamlós pályáján szilárdul megállott, s nem csak megállott, hanem a cél felé tetemesen elő is haladott; emelő öntudattal mondhatja el, hogy a legyőzött legnagyobb nehézségeken túl lépve, élni és diszteni fog, hogy léte s fenmaradása biztosítva van! — A kockázat veszélye ugyan is megfordított arányban áll a biztosító intézetek terjedésével, minél kevesebb a biztosító felek száma s csekélyebb a bevett díjak összege, annál nagyobb veszélylyel fenyegetik, s végkimerülésre juttathatják azt az elemi csapások, s minél inkább terjed hatásköre, s minél nagyobb bizalommal részvétel sereglenek pénztárához a biztosítást keresők: annál kevesebb kétségnek s veszélynek van kitéve. Már pedig a biztosítási üzlet természetében fekszik, hogy a megelőzőleg még kedvező körülmények közt is csak csekély mértékben költhet maga iránt bizalmat; mert mindenki jól tudja, hogy valamely biztosító intézetnek befizetett bármely nagy tőkéje sem elegendő, az üzlet kedvező folyamából háramló folytonos tetemes pótlékok nélkül a közönség igényeinek megfelelni; s ha az intézet mindjárt kezdetben, midőn még az időközben befolyt díjak a kárpótlásra nem elegendők, oly elemi károk megtérítésének kötelezettsége éri, minő p. o. a dunaföldvári volt: mi könnyen azon helyzetbe juthat, hogy betételi vagyona is igénybe

vétessék, vagy éppen fölemésztessék. — Mindezen veszély azon irányban kisebbedik, a mint a részvét élénkül s terjedez, és a díjbevétel szaporodik.

S most már nyugodtan elmondhatjuk, hogy társaságunk a kezdet nagy veszélyeit életerősen átélté, s így az elfogulatlan bíráló az első év működésének eredményét nem csupán s nem annyira az anyagi osztalék, mint a társaság biztos jövődjét előkészítő hatás után fogja megítélni.

Március hó a működésünket gátoló némely akadályok nyomása alatt folyt le a nélkül, hogy a sajátképen üzletre nézve előleges kísérleteknél egyebet tehattünk volna. April hónappal azonban már kielégítő siker kezdett mutatkozni, mely azután a közönség fejlődő bizalma s részvéte folytán nőttön nőtt; úgy, hogy július végeig (a társaságunkba március végén beolvadt tiszamelléki társulattól átvett díjakat is bele értve), az összes bevétel már 100,000 pfrtra emelkedett. Ezen eredmény annyival inkább kiemelést érdemel; mert az intézet eddigi rövid fennállása alatt a törekvései megvalósítására szükséges tényezők még nagyban hiányoztak.

Megindult az üzlet mintegy 400 ügynökkel, kiket a vezénylő igazgató jó eleve, s a társaság minden költsége nélkül megnyerni tudott; ezeknek számát azonban folytonosan szaporítani s mind e nagy számot minden szükségessel, nyomtatványokkal, utasításokkal sat. felszerelni kellett, annyival inkább, mert a magyar biztosító társaság — mire a biztosítási téren példa alig van — a tűz s jég elleni és szállitmány biztosítást egyszerre indította meg, — s e közben még az életbiztosítási ág előmunkálatait is, a választmány közremunkálása mellett akkint végezte be, hogy ezen ág életbe léptetése csak a legfelsőbb helybenhagyás leérkezésétől függ.

Szerencse volt azonban, hogy azon hazafias részvételnél fogva, melylyel társaságunk mindenfelé találkozott, ügynökök nagy számmal s minden tisztos osztályból ajánlkoztak, s ha sokaknál ezek közül a jó akarat mellett a szakértés és üzleti jártasság hiányzott, ajánlkoztak ismét sokan, kik a biztosítási ügyben már teljesen avatottak valának, régibb gyakorlattal bírtak s nagy ismeretségi kört alkottak magok körül. — Karöltve járt ezen folytonos működéssel a főügynökségek szervezése, kiknek száma az év végeig 19-re ment, s kiknek járulékai meghatározásánál az igazgatóság a

takarékosság azon fokát tartotta szem előtt, melyen túl ez az ügynek lett volna ártalmas.

Ügyes és becsületes ügynökök nyernek a biztosítási ügy iránt részvéteket s bizalmat; s ilyenek felállítása míg egyrészt tetemesebb utazási költségbe került, másrészt a nekik adandó célszerű utasítások az igazgatóság nem kis gondját s idejét vették igénybe. — Nem csak társaságunk anyagi haszna forgott itt fenn, hanem a köz- s magánéletre oly nagy hasznokat árasztó, biztosítási eszme elterjesztésére is. És valóban sikerült tevékenységüknek a biztosítási eszme általánosításának élvét számos községben érvényre emelni, miről többek közt Kun-Sz.-Miklós, Felső-Bánya, Nagy-Bánya, Munkács, D.-Egyház, Rakamaz, Apostag, Bagh, Oroszlán, Püspöki s több község egyetemes biztosítása tanuskodik. Ezen kívül mindent elkövettünk, hogy az egyes biztosítások mindinkább szaporodjanak oly községekben is, hol előbb a biztosítási eszme tökéletesen ismeretlen volt.

Ügynökeink száma ez év végeig már 2217-re emelkedett, mely számnak jelentékeny része a birodalomnak Magyarországon kívüli részeiből került ki. — Dicsekedhetünk, hogy vezér- és főügynökeink megválasztásában szerencsések valánk, s ennek köszönhetjük nagy részben, hogy intézetünk azon tartományokban is, hol rokonszenvet nem várhatánk, az ott uralkodott előítéletek dacára célt érhetett, s éppen ezen siker által oly helyzetbe jött, hogy a verseny küzdelmét kiálhatta. Augustus hóban hozzá fogtunk az olaszországi szervezéshez is, s azt a triesti vezér ügynökség s ahhoz tartozó főügynökségek felállításával végrehajtván, az ottani üzletet, különösen Triesztben a régibb biztosító társaságok székhelyén is, elég szép sikerrel indítottuk meg. —

Míg az igazgatóság a társasági vagyoni veszélyeztetését minél kisebb fokra szállító terjedelmes részvét megnyerésén s minél nagyobb biztosítási tőke gyűjtésén ekkint igyekezett: egyszersmind fő gondjai közé számítá, hogy a megnyert részvéthez kellő arányban álló viszonzfedezettel rendelkezessék, s ez által ismét a társaság biztos fennállásának egyik főszlopát építse fel, s a biztosító közönség irányában felvállalt kötelezettségek bevalthatásának új kezességét létesítse. —

(Vége köv.)

## T Á R S A.

### A vetélytárs.

Beszély.

Emiliától.

I.

Az 185\*-diki télszak alatt Budapesten egy fiatal, alig tizenhétéves leányka volt a közfigyelem tárgya. A hol csak megjelent, a fiatal emberek sort képezve álltak meg, miglen elhaladt előttük; a színház és hangversenyekben száz

meg száz fegyverzett és fegyverzetlen szem volt feléje fordítva, nyilvános és magánestélyeken az ifjak vetélkedve sűrűlödtek körülötte, és boldog volt a ki egy-egy táncot el-lejtethetett vele.

Az ily kitünő figyelemnek kétségtelenül meg van a maga gyönyörűsége; véghetetlenül jól eshetik, hogy annyian ünneplik, annyira kitüntetik; de másrészt sok kellemetlenségnek is kútfeje, főleg oly nőre nézve, ki, mint e leányka éppen nem vágyódik ily kitüntetésekre, és e kellemetlenségek közül

nem utolsó sorba tartozik az irigység; a hány bámulója van az embernek, mindig két annyi irigye is támad, és ez annál kellemetlenebb, minthogy az irigységnek a megszólás és rágalom a kísérője.

És az irigység némi jogosultsággal is léphetett fel e fiatal leányka irányában. Éppen nem volt kitünő szépség. Az irigyek azt állították ugyan felőle, hogy rut, de az elfogulatlan szemlélő nem találhatta annak. Nem volt ez arcon semmi aránytalanság. A sötét szemektől kezdve a kissé széles ugyan, de eleven piros ajakig minden a legszebb összhangzásban volt; csakhogy ez arc nagyon hidegnek látszott. Nem igen lehetett őt látni még csak mosolyogni sem. A legérdekesebb művészi előadások alatt oly hideg közönyt ült, mint az élettelen szobor, mintha minden fogékonyság hiányzanék benne, a nemesebb műélvek iránt. E mellett alakja szintén nem volt különösen feltünő, közép termetű volt, és modurlataiban bizonyos modorosság volt észrevehető, mely már csak szokatlansága által is első pillanatra nem gyakorolt kellemes benyomást, szóval a fiatal leányka egyike vala azon lényeknek, kiken éppen annyi dicsérni, mint gáncsolni valót találhatni, és még is az említett télszak alatt ő volt a közkitüntetés tárgya.

Miért?

Azért, mert Kótalyi Jenni atyátlan volt; atyja egy tekintélyes férfiú a régi időkben, 1849-ben halt meg Munkácson, két testvérét egy évvel elébb vesztette el; és így ő volt egyetlen élő birtokosa a Kótalyi névnek, és e névvel együtt egy milliót érő vagyonnak egyetlen örököse.

Kótalyi Jenni tehát még százszorta kevésbé lehetett volna szép, azért még is ő lett volna a télszak kiválasztottja; napjainkban egy millió oly talizman, mely az írás szavai szerint, széppé teszi a rutakat, megfiatalítja a véneket, és bölcsékké változtatja a bolondokat.

Ily rendkívüli egyéniségről aztán természetesen mindenféle hírek szárnyalták be a kíváncsi köröket, a melyek közül a legérdekesebb volt az, hogy az öreg Kótalyiné — egy igen tisztességes matrona, kissé odivatú külsővel ugyan, de örökös nyájas mosolylyal szelid arcán — azért hagyta el falusi magányát, hogy a fővárosban leánya számára férjet keressen. Az öreg asszony egészsége észrevehetőleg hanyatlott az utolsó időben, mondá a fama, nagyon ohajtaná tehát leányát minél előbb férjhez adni; akkor sokkal nyugodtabban gondolhatja a más világra.

Képzeltetni tehát, hogy kérésekben nem volt hiány, nem volt a társadalomban előkelő osztály, melynek egyik másik tagja Jenni közelébe ne igyekezett volna jutni; és mindegyike szentül állította, hogy Kótalyi Jenni a teremtés remekműve; élelmes versírók egész kötetekben irányozták feléje rimbeszedett ostromaikat, három fiatal dandy különös acrobaticai ügyességgel táncoltatta lovát a gazdag örökös ablaka alatt, egy fiatal pápaszemes professor két tiszttel veszett össze miatta, egy gazdag bankár fia pedig valósággal megőrült, míg egy falusi gavallér három nap három éjszaka zeneszó mellett ivott a Komlóban, azon hiszemen, hogy e hős tett által okvetlen megnyeri a szép Jenni szívet.

Egy hét mulva aztán ugyan azon falusi gavallér újra három nap és három éjszaka ivott a Komlóban, hogy emlékezetéből a kudarcot kiöblintse, melyet a szép Jenni előtt vallott, és hasonló kudarcot vallott a három dandy és a poeta, a professor és a mars fiak; a gazdag örökös előtt egyik sem talált kegyelmet. A kikoszarozottak után aztán mások következtek, és hasonló módon kikoszaroztattak; így telt el a tél és a farsang egy része, és a szép Jenni szíve még mindig nem volt meghódítva. Akkor aztán más hírek kezdtek uszkálni az újdonsági tenger felszínén, melyekre leginkább a kudarcot vallott kérők hajtották a szelet; nevezetesen az, hogy Kótalyi Jenni csak bolondját járattja a fővárosi fiatal-sággal, csze ágában sincsen férjhez menni, annyival kevésbé, minthogy már nem is szabad többé. Bá McKay Endre az ő titkos választottja, ez egy fiatal rokona, nagyon simplex frater,

de a leány még is halálig szereti őt, nagyon összehangzók az ő lelkeik, egyik olyan együgyű, mint a másik; és csak anyja halálát várják, hogy összekeljenek, minthogy az öreg asszony sokkal okosabb ugyan leányánál, de nagyon büszke, és nem akarja áldását adni a szegény rokonnal való frigyre.

E hírek és a leány határozott közönyössége minden rendű és rangu udvarló iránt aztán azt az eredményt szülték, hogy a bámulók serege mindig ritkábbá lön, és az öreg Kótalyiné már-már busulásnak engedte át magát a miatt, hogy vő nélkül térend majd vissza falusi magányába, midőn — csaknem a farsang végén — báró Letenyei Géza mutatta be magát nála; mint mondták e végből jött le Bécsből, hol rendesen tartózkodott. Az öreg Kótalyinének e körülmény nem igen tetszett ugyan, de csakhamar elfeledkezett erről, mert Letenyei Géza egyike volt a legérdekesebb ifjaknak. A természet pazar kézzel árasztotta reá áldásait; a külső szépséghez sokoldalú műveltség, utazások által megérlelt szellem, kellemes társalgási modor és a legfinomabb illedék járultak, hozzá még a régi név, a bárói cím, és nem csodálhatni, hogy Letenyei Géza igen igen szívesen látott vendég volt a Kótalyi háznál.

A magas körök nem kissé voltak meglepetve, midőn hire kezdett járni, hogy báró Letenyei a gazdag Jenninek udvarol. Eladó leányokkal megáldott mamák és koros nénikék messaliance-ot emlegettek, a szép delnök a báró rosztól elvételét nevelték, míg a dandyk nyilvános titok gyanánt hirtelinték, hogy Letenyei „eszélyességéből” udvarol Kótalyi Jenninek, mert csak is ily gazdag parthie által leendő képes, felette megrongált financiát rangirozni; végre is ez lön az általános nézet, és különös, Letenyei nem igyekezett, vagy nem birt elég erővel megcáfolni, e jellemére nézve nem igen hizelgő általános nézetet.

E hírek aztán a Kótalyi családig is találtak utat, még pedig Bá McKay Endre által, a ki aggódó lélekkel nézte, mint fűződik a két ifju közti vonzalom naponkint szorosabbá. Nem azért, mivel e leányt szerette; mert igaz volt mit a fővárosi hirgyárak terjesztettek, ő nagyon szerette rokonát; de mert szegény volt és büszke, szerelme mentt volt minden vágy vagy igénytől; ő csak szeretni tudott, de reményleni nem, és boldognak tartotta volna magát, ha Jenni oly férfiúnak nyújtja kezét és szívet, a ki méltó hozzá; de Letenyeit nem tartotta olyan férfiúnak, és életét adta volna oda, ha megakadályozhatja e két ifju közeledését egymáshoz; a mi azonban lehetetlen volt; mert anya és leány egyiránt megigézve voltak a bárótól. Jenni megszerette őt a fiatal szív határtalan lángjával, és az igaz szerelem eszményítő magasztosságával, nevetve és neheztelve fogadta tehát Endre jó akaratú intéseit, a jó öreg asszony pedig oly boldognak érezte magát, hogy leányát férjhez adhatja, még pedig oly kedves szeretetre méltó férfiúhoz, hogy ármánykodásnak, koholmányoknak tartott minden becsmerlő szót, a mit felőle hallott. Az öreg asszonyok a szerint a mint valakit szeretnek vagy gyűlölnék, vagy mindent elhisznek, vagy semmit, a mit rosszat felőle hallanak.

Oly boldogságban telt el tehát a hátralevő téli idő Jennire nézve, a milyent csak az igaz, forró szerelem tud elővárszolni; Letenyei egyre sürgette az egybekelést, de jegyese mindig halasztotta tavaszig. Tavaszkor akarja ő megülni az életnek e legmagasztosabb ünnepét, mikor a természet megújul, a földön virágok mosolyognak, madarak dalolnak, az égről éltető verőfény ömlik alá; a természet virulata ugy sem lehet szebb azon boldogságnál, mely szívében diszlik.

(Folytatása köv.)

## Heti szemle.

— Zomborról azt írják nekünk, hogy mult hó 25-én Kunszt József kalocsai érsek ő excellentiája a várost meglátogatván, ott nagy diszszertartással fogadtatott. Kivonultak

a céhek zászlóikkal, a tanodák gyermekei, és 24 fehér ruhás és koszoruzott leánya várták a templom kapujánál. Megérkezte után a hatóságok képviselői tisztelgésüket tették. A nagyérdemű érsek egy helybeli közbirtokostól nagy kiterjedésű kerttel és 16 szobával ellátott házat 9000 pengő forintot vásárolt meg, melyet kórházzá alakítandja át, hol a betegápolón kívül a városi sebésznek is szabad lakása leend. — Mult hó 13-án vándor magyar színtársulat jött Tóth János igazgatása alatt Zomborra. Előadásait a közönség élénk részvétellel pártolja. Különös sikert aratott „Dalma” és „Falusiak” című darabok előadásával, mely utóbbit közkívánatra ismételni kellett. „Brankovics György” szintén előadásra kitűzve lévén, ez a politikai hatóság betiltása következtében elmaradt. Egyébaránt Simonfy Kálmán vezérlete alatt Fátyol Károly, a magyar gondok is hangversenyeket ad, és így Zombor városa pár nap óta szellemi élvezetek hiánya miatt nem tehet panaszt.

— Reményi Károly előfizetést hirdet egy új forinttal bátyjának, a külföldi műutazáson lévő szép hírű Reményi Ede zongorára tett „Eredeti magyar és egy nemzeti táncdalára.” Az előfizetés határideje június 30-ig szól.

— Nagyváradnak is állandó színháza lesz. A színház alapszabályai, mint a P. Ujdons. értesültek, felsőbb helyütt jóvá hagyva a napokban küldettek le. Az alapszabályok szerint a színház 100 ftos részvények útján 160,000 forint pénzalappal oly módon fog építtetni a város legelőkelőbb helyén a Sz.-László terén, hogy az 80 év leforgása után a város tulajdonává váljék. A tőke törlesztése a színház és melléképületei (boltok, lakások, kávécsarnok) jövedelméből leend eszközleendő.

— Kaszálók és kertek Magyarországon. Magyarországnak pozsonyi kerületében van kaszáló és kert 608303 hold 1004 öl; holdankinti tiszta jövedelem 4 fr. 51<sup>5</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 2,957016 fr. 32 kr. pp. A soproni kerületben 763069 hold 851 öl; holdankinti tiszta jövedelem 4 fr. 36<sup>6</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 3,519963 fr. — A budapesti kerületben 760263 hold 241 öl; holdankinti tiszta jövedelem 4 fr. 15<sup>5</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 3,238609 fr. 27 kr., — A kassai kerületben 803177 hold 1485<sup>42</sup>/<sub>48</sub> öl; holdankinti tiszta jövedelem 2 fr. 27<sup>6</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 1,978332 fr. 10 kr. — A nagyvárad kerületben 925520 hold 287 öl; holdankinti tiszta jövedelem 3 fr. 13<sup>3</sup>/<sub>8</sub>

kr. öszvesen 2,983317 fr. 7 kr. Tehát Magyarországnak ezen öt kerületében van 3860334 hold 668<sup>42</sup>/<sub>48</sub> öl kaszáló föld és kert; holdankinti tiszta jövedelme 3 fr. 48<sup>1</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen tiszta jövedelem 14,677238 fr. 16 kr. — — A bánági kormánykerületben van 480712 hold és 975 öl kaszáló és kert; holdankinti tiszta jövedelem 4 fr. 23<sup>1</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 2,107769 fr. 49 kr. Horvát-Tóthország és a tengerparton ezen osztályu földből van 374983 hold 1280 öl; holdankinti tiszta jövedelme 5 fr. 19<sup>6</sup>/<sub>8</sub> kr. öszvesen 1,998153 fr. 19 kr. E szerint a régi Magyarországon van 4,716030 hold 1323<sup>42</sup>/<sub>48</sub> öl kaszáló és kert; melynek holdankinti tiszta jövedelme átmérőlegesen 3 fr. 59 kr. öszvesen 18,783161 fr. 24 kr. pengő pénzben. — A szántóföldek mennyiségéről és jövedelméről a Delejtű mult évi 21-dik számában szólunk.

### Temesvári ujdonságok.

\* A gazdasági egyletnek május 31-ére összehívott közgyűlése meg nem tartathatott, miután nyolc választmányi tagon kívül senki meg nem jelent.

\* Az itteni váltó leszámítolási intézet a kereskedelmi kamara által sürgetett alaptőke felemelését meg nem nyerte.

\* A lefolyt május havában a helybeli takarékpénztárba 304 fél betett 38494 fl. 73 kr. 194 fél pedig onnan kivett 49660 fl. 89 kr.

\* Ma tartandja községi tanácsunk az új községi törvény szerinti polgármesteri választást. Ohajtjuk, hogy oly ós város élére mint Temesvár, oly egyén állitassék ki a szükséges képességen kívül még meleg rokonszenvvel is viseltessék a polgárság és a város érdekei iránt, és annak viszonyait tüköletesen ismeri.

☞ Színházunkban előadatott május 29-én Brankovics György, másodsor. Egressy Gábor igen jellemhíven személyesíté a főszerepet. Junius 1-jén mint Egressy Gábor jutalomjátéka és utolsó föllépte: Kean, vagy könnyelműség és lángész. Irta Dumas. 3-án A Mama. Szigligeti vigjátéka. A szinkörben előadattak: A Huszárcsiny, és a Tündérfátyol; az utóbbi Tökés Emilia jutalmára.

Kiadó és felelős szerkesztő **Pesty Frigyes.**

## Előfizetési felhívás

a

„**D E L E J T Ű**”

1859. második (július — decemberi) félévi folyamára.

A mozgalmas idők dacára, nem fogja senki sem kétségbe vonni, hogy nemzetiségi, művelődési, irodalmi és általában szellemi érdekeink őrzésére inkább szükségünk van mint valaha. A Delejtű, a Maroson tuli vidék első és egyetlen magyar közlönye, tudományos, ismeretterjesztő és szépirodalmi cikkekkel lapirodalmunk terén sajátságos tért igyekezett elfoglalni, és ezen irányát ezentul is kívánja követni. Ha az ügybarátok támogatására számolhatunk, a Delejtű tovább futandja pályáját.

Az előfizetés ezentul is a régi marad. Egész évre 6 frt. 30 kr., félévre 3 frt. 15 kr. új pénzben. A lap megjelenik minden kedden.

Tíz egyszerre beküldött előfizetésre egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Temesvár május 18. 1859.

**Pesty Frigyes,**  
kiadó és felelős szerkesztő.

# H I R D E T É S E K .

Cs. kir. szabadalm. osztrák állami vasutttársaság.

9206

3186



## Hirdetés.

Az alulirt igazgatóságnak van szerencséje a t. c. közönségnek ezennel tudtára adni, hogy 1859. évi május 1-jétől kezdve további rendelkezésig a gabonaszállítmányok, ugymint : buza, rozs, zab, árpa, kétszeres, szemes tengeri, melyek az alább nevezett állomásokon **Pozsony, Bécs,** és az éjszakai vonal állomásai számára **Brünn-ön** keresztül feladatnak, a délkeleti vonalon következő árakon, beleértve a fel- és lerakodási- és az általános biztosítási díjakat, szállítatnak, föltéve, hogy az áruszállítások teljes kocsirakodmányt tesznek.

Feladási állomások	Pozsonyig	Marchegg-ig	Feladási állomások	Pozsonyig	Marchegg-ig
	szállítási díj, vámmázsánkt a. é. bezárólag minden mel- lékes díjakkal			szállítási díj, vámmázsánkt a. é. bezárólag minden mel- lékes díjakkal	
Köbölkut . . . . .	0,26	0,29	Szatymáz . . . . .	0,56	0,59
Esztergam-Nána . . . . .	0,27	0,30	Szeged . . . . .	0,55	0,58
Szobb . . . . .	0,29	0,32	Szőregh . . . . .	0,56	0,59
Nagy-Maros . . . . .	0,30	0,33	Oroszlámos . . . . .	0,59	0,62
Verőcze . . . . .	0,31	0,34	Mokrin . . . . .	0,64	0,67
Vác . . . . .	0,32	0,35	Kikinda . . . . .	0,64	0,67
Dunakesz . . . . .	0,32	0,35	Szt.-Hubert . . . . .	0,66	0,69
Palota . . . . .	0,33	0,36	Hátfeld . . . . .	0,66	0,69
Pest . . . . .	0,33	0,36	Gyertyámos . . . . .	0,67	0,69
Kőbánya . . . . .	0,37	0,40	Szakkálháza . . . . .	0,68	0,70
Vecsés . . . . .	0,41	0,44	Temesvár . . . . .	0,70	0,70
Üllő . . . . .	0,43	0,46	Kissoda . . . . .	0,70	0,72
Monor . . . . .	0,44	0,47	Saágh . . . . .	0,71	0,73
Pilis . . . . .	0,46	0,49	Zsebely . . . . .	0,71	0,73
Alberti-Irsa . . . . .	0,48	0,51	Detta . . . . .	0,71	0,73
Cegléd . . . . .	0,51	0,54	Moravica . . . . .	0,74	0,76
Nagy-Körös . . . . .	0,53	0,56	Versec . . . . .	0,76	0,78
Kecskemét . . . . .	0,54	0,57	Jassenova . . . . .	0,78	0,80
Páka p. . . . .	0,54	0,57	Jám . . . . .	0,79	0,81
Félegyháza . . . . .	0,54	0,57	Rakadia . . . . .	0,81	0,83
Péteri p. . . . .	0,56	0,59	Oravica . . . . .	0,82	0,84
Kis-Telek . . . . .	0,56	0,59	Fehértemplom . . . . .	0,83	0,85

Bécs, aprilisban 1859.

9. sz. (3-3)

A cs. kir. szab. ausztr.

államvasut-társaság főigazgatóságától.

Cs. kir. szab. osztrák állami vasutttársaság.

Cs. kir. szab. tiszai vasutttársaság.

9206. sz.



## Hirdetés.

Az alulirt igazgatóságoknak ezennel van szerencséjük köztudomásra juttatni, hogy 1859. május elsejétől kezdve további rendelkezésig a gabona szállítványokért ugymint : buza, rozs, árpa, zab, kétszeres és szemes tengeriért (kukorica) a melyek a tiszai vasut állomásain **Pestre, Pozsonyba és Bécsbe,** és az éjszakai vonal állomásain **Brünn-nön** keresztül teljes kocsirakodással feladatnak, a tiszai vasut vonalain, és a cs. kir. szab. osztr. állami vasutttársaság délkeleti vonalain mázsánkt és mérföldenkint mérsékeltebb t. i. 0,013 forintnyi tétel fog felszámittatni.

A fel- és lerakodási illetmények, melyek mind a két társaság számára kivételkép 0,016 fortra megállapittattak, az általános biztosítási díj mellett különösen beszedetnek.

Bécs, 1859. évi april havában.

A cs. kir. szabad. osztr. állami vasut tarsaság főigazgatóságától.

A cs. kir. szabadalm. tiszai vasut igazgatóságától.

8. sz.

(3-3)



# MOLL

## SEIDLITZ PORA



Az utolsó világműkiállításon a hivatalos „Wiener Zeitung” számai szerint minden hasonnemű házi gyógyszerek közt **egyedül csak ez** tüntett ki érdemmel, s a nemzetközi eskütszéknek ezen főhatalmu nyilatkozata által e készítmény fölülmulhatlan minősége és dicséretreméltósága a bel és külföld minden hasonnemű készítményei irányában elvitázhatlanul behonyittatott.

**Egyedül központi szétküldő raktár:** Bécsben a „golya” című gyógyszerárban, Tuchlauben, Wandel-szálloda átellenében. — Ára egy bepecsételt eredeti skatulyának 1 frt. 12 krt. pp. Pontos használati utasítások minden nyelven.

Ezen, ezer példákban és sok évi tapasztalás után mint kitünőnek bebizonyult Seidlitz-porok városon és vidéken most már oly általános elismerésre találtak, miszerint azoknak híre jelenleg az ausztriai birodalom határain messze túlterjed. Hogy mit képes mivelni **Moll Seidlitz-porainak** biztos gyógyereje, nevezetesen **gyomor** és **alhasi bántalmaknál**, s hogy azok mily jelentékeny segélyt nyújtanak májbetegség, hasszorulás, aranyér, szédülés, szivdobogás, vértodulás, gyomorgörcs nyálkásodás, gyomorégetés s különböző nőnemű betegségeknek azt már mint bebizonyult tény kell elismerni és számos gyenge idegzetű személyek e porok okos használata által már gyakran lényeges könnyebbülést és új életerőt nyertek.

☞ **Temesvárott** rendeléseket fogad a fenebbi gyógy-szerekre **Uhrmann M.** papir- és mű-árus úr.